

Stručni članak

SISTEMI OCENJIVANJA U SPORTSKOM PLESU

Marija Prelević⁵

Visoka sportska i zdravstvena škola, Beograd, Srbija

Apstrakt: Sportski ples spada u kategoriju konvencionalnih sportova, čiju osnovu čine kretne strukture usklađene sa nekim estetskim kriterijumom. Takmičarski rezultat u sportskom plesu zavisi od ocena koje prema utvrđenom protokolu daju kvalifikovane sudije, te kao takav zavisi od ekspertske procene. Neizbežan faktor subjektivnosti utiče u postupku ocenjivanja, što može u značajnoj meri da utiče na konačan plasman takmičara. Od organizovanja plesa kao sporta do današnjih dana, metodi i sistemi procenjivanja su se menjali, dopunjavali, usavršavali, s ciljem objektivnijeg sagledavanja i ocenjivanja nastupa.

Ključne reči: *sportski ples, plesni par, ocenjivanje, plesno takmičenje*

UVOD

Sportski ples je spoj sporta i umetnosti, aktivnost koja utiče na razvoj fizičkih i mentalnih sposobnosti, stvara uslove za razvoj socijalnih odnosa, omogućava postizanje rezultata na različitim takmičarskim nivoima. Takmičarski nastup podrazumeva plesnu aktivnost para, tima dvoje ljudi, čiji pokreti tela su međusobno usaglašeni. Ocenjivanje nastupa plesnih parova je zadatak plesnih sudija, koje svojom stručnošću odlučuju koji plesni par će pobediti. Neizbežna subjektivnost u ocenjivanju nastupa plesnih parova je uslovlila potrebu za iznalaženjem što objektivnijeg načina vrednovanja nastupa takmičara, kako bi se minimizirao uticaj subjektivnosti na konačnu ocenu koja se daje takmičarima. Upravo je ova problematika izabrana za temu istraživanja koje je sprovedeno.

Pletnev posmatra (Pletnev, 2012) ples kroz dualizam sporta i umetnosti. Autor naglašava značaj sudijskog autoriteta i njegove stručnosti, kao jedini kriterijum za ocenjivanje scenskog (umetničkog) nastupa plesnog para. On smatra da bi odvajanje trenerskog i sudijskog posla bilo pogubno za sportski ples. Odvajanje onih koji su stručnjaci u sali, a samim tim u toku sa napretkom i promenama u plesu, bila bi greška po njegovom mišljenju.

Dalje, on smatra da će stavljanje plesa pod normative i zahteve sporta, zapravo transformisati fundamentalne principe plesa, izgubiće svoju formu i izdaće sebe kao umetnost. Sudije imaju kredibilitet na osnovu svog autoriteta, poverenja i imaju odgovornost. Suđenje ne smatra zanimanjem koje će doneti adekvatnu zaradu, jer su sudijske dnevnicе u poređenju sa dnevnicama sudija u drugim granama sporta za ovu kategoriju takmičenja, daleko manje. Bavljenje ovim poslom (trener i sudija) bi trebalo da bude glavno, a ne sporedno zanimanje. Naglašeno je da sudije kojima je to hobi (bave se drugom profesijom) ne mogu dobiti adekvatnu i potrebnu obuku za ocenjivanje plesnih parova, upravo zbog činjenice da nema jasnih pokazatelja ko je prvi itd...kao u nekom drugom sportu i da upravo ples kao umetnost zahteva ozbiljniji pristup ovom poslu.

Bijster (Bijster, 2012) govori o prelasku sudijskog sistema poređenjem na sudijski sistem evaluacije individualnog kvaliteta. Upravo ta razlika govori u prilog tome da se plesači rangiraju po sopstvenom kvalitetu, a ne poređenjem po sistemu ko je bolji. Po novom sistemu, parovi bivaju ocenjivani kako plešu sami na podijumu, govorimo o solo plesu, i za taj ples se ne bore sa drugim parovima u isto vreme, već se njihov kvalitet procenjuje individualno. Autor smatra, iako podržava nov sistem suđenja, da lošu stranu, po njegovom mišljenju, čini da parovi plešući solo plesove gube žar i borbenost koja se javlja kada se takmiče sa drugima u isto vreme. On smatra da se time gubi neprocenjiva vrednost interakcije publike i parova, kao i parova međusobno.

Može se naslutiti da i Pletnev i Bijster imaju ozbiljne zamerke na nov sistem suđenja, ali iz potpuno različitog ugla. Bijster kaže da se upravo solo plesovima gubi takmičarska oštrina, što je sportsko obeležje, a Pletnev smatra da su upravo sportski normativi ono što ugrožava ples kao umetnost i naglašava značaj sudijskog autoriteta i njegove stručnosti kao jedini kriterijum za

ocenjivanje scenskog (umetničkog) nastupa plesnog para.

Dobra fizička priprema daje mogućnost plesačima da ostvare bolje nastupe, kao i mogućnost da izvode pokrete sa najmanjim energetske utroškom. WDC posmatra razvoj takmičarskog plesa bez umanjivanja elegancije, umetnosti, karaktera plesova, sjajne muzikalnosti i umešnosti.

Moglo bi se reći da umetnička strana plesa zahteva sportsku (fizičku) stranu samo kao sredstvo kojim će se lepši, kvalitetniji i estetski oblikovaniji nastup pokazati. Uostalom, velika imena u sporskom plesu upravo naglašavaju neophodnost očuvanja estetske crte i oblića plesa, jer tehnika i izvođenje koraka moraju biti u službi estetskog oblikovanja pokreta i nastupa. Fokus na koracima (Vermeij, 2012) je nerazumevanje suštine. „Lepo“ u sportskom plesu podrazumeva estetski doživljaj nastupa i reakciju na poruku koju plesni par šalje. Gasson kaže da su plesači umetnici koji se kreću uz ritam i melodiju (Gasson, 2012), brzina je u službi interesantnijeg nastupa i nije važna sama po sebi.

Definicija umetnosti se menjala kroz vreme, od veštine izvođenja određenog komada, pa do sposobnosti izražavanja sebe kroz kreativnost (Pust, 2013). Publika doživljava nastup umetnika kroz sopstvene estetske filtere. Ali kako se sve razvija, tako i potreba da se bude drugačiji, ostaje. Kako pokazati posebnost, posebno u moru najrazličitijih umetničkih formi, da li to dovodi do novog značenja umetnosti? Umetnici su uvek provocirali svojim nastupima, želeći da budu posebni i drugačiji i da izazovu reakcije po kojima će se pamtili. Pravi umetnici uvek ostave snažan utisak.

Ovakva razmišljanja su posledica kompleksnosti sportskog plesa kao umetničkog sporta i objašnjavaju u određenoj meri problem ocenjivanja i objektivne procene nastupa plesnih parova.

U svom radu Montero (Montero, 2012), govori o značajnosti plesnog iskustva kritičara (sudija), odnosno onih koji donose i procenjuju vrednost umetničkog nastupa plesača. Prema Humu (1757), iskustvo u posmatranju umetnosti je važno kao preduslov dobrog kritičara, mada se malo bavi i govori o potrebi da kritičari budu i konzumenti umetnosti kao izvođači iste. Kant daje opsežnu analizu našeg iskustva lepog i uzvišenog. Raspravlja o objektivnosti ukusa, estetske nezainteresovanosti, relacije između umetnosti i prirode, uloge imaginarnog, genijalnog i originalnog, ograničenja u predstavljanju i konekcije između morala i estetike. Smatra se da su upravo sudije sa većim plesnim iskustvom u prednosti i mogu bolje da procene umetnički aspekt plesanja.

Takođe, tema koja (Ansorge & Scheer, 1988) govori o protežiranju takmičara, učesnika Olimpijskih igara, ukoliko su iz iste države odakle je i sudija. Istraživanje je pokazalo da su ti takmičari bolje ocenjeni. Naklonost sudija je bila očigledna. Ovakvi problemi se javljaju kada je potrebna kvalitativna procena eksperata. WDSF se suočava sa istim problemom, a cilj je napraviti sistem, u kom će se pristrasnost i neetičnost smanjiti na minimum.

Cilj istraživanja je sistematizacija ocenjivanja u sportskom plesu sa osvrtnom na probleme, koji su se javljali tokom godina, i uticali na promene u načinu procenjivanja nastupa plesnih parova.

TEORETSKI OKVIR RADA

Istorija sportskog plesa

Dvadesetih godina prošlog veka došlo je do organizovanja plesa kao sporta. U ovaj process bilo je uključeno nekoliko evropskih nacija koje su definisale norme i koncept širenja plesa.

- 1929. Engleski plesni učitelji su kreirali svoj stil, koji je ubrzo opšteprihvaćen;
- 1935. Osnovana je FIDA (Amaterska internacionalna plesna federacija);
- 1957. IDSF je formiran pod imenom ICAD (Internacionalno veće plesača amatera) u Nemačkoj;
- 1960. Prvi TV prenos plesnog takmičenja u Nemačkoj;
- 1990. ICAD menja ime u IDSF (Internacionalna federacija sportskog plesa);
- 1992. IDSF postaje član Opšte asocijacije internacionalnih sportskih federacija (Sport Akord);
- 1995. IDSF i sportski ples bivaju privremeno priznati od strane IOC;
- 1995. IDSF postaje član IWGA (Internacionalne asocijacije svetskih igara);
- 1997. IDSF dobija puno priznanje od IOC-a;
- 2001. Formirana Anti-doping komisija;
- 2003. Postavljanje Grend slem takmičenja za latino i standard plesove;
- 2004. IDO se priključuje IDSF;
- 2006. Formiraju se takmičarska i disciplinska komisija;
- 2007. Prezentacija Vizije 2012. na Generalnom godišnjem sastanku (AGM);
- 2007. Startuje sa organizovanjem IPDSC (organizacijom profesionalnih plesača);
- 2009. Učesnik Svetskih igara;
- 2010. IPDSC se rasformira i postaje IDSF Profesionalna divizija;
- 2010. Učestvuje premijerno na Azijskim igrama u Kini;
- 2011. Menja naziv u WDSF (Svetska plesna federacija)

STRUKTURA TAKMIČENJA

Latinoamerički plesovi u takmičarskom programu:

- Samba
- Ča-ča-ča (Cha-cha-cha)
- Rumba
- Pasodobl (Paso doble)
- Džajv (Jive)

Standardni plesovi u takmičarskom programu:

- Engleski valcer (Waltz)
- Tango
- Bečki valcer (Viennese waltz)
- Sloufoks (Slow foxtrot)
- Kvikstep (Quickstep)

Za discipline Latino, Standard i deset plesova (kombinacija LA i ST), WDSF garantuje godišnje oko 1500 takmičenja.

- WDSF Svetsko prvenstvo u LA, ST i deset plesova za uzrasne kategorije omladinaca, starijih omladinaca, do 21 godine, odraslih i seniora.
- WDSF Svetsko prvenstvo u LA, ST i deset plesova za seniore
- WDSF Svetsko prvenstvo u LA i ST za odrasle formacije
- WDSF Svetsko prvenstvo *Showdance* u LA i ST
- WDSF Grend slem u LA i ST za odrasle
- WDSF kontinentalna, sub- i interkontinentalna prvenstva u sportskom plesu sa sve discipline i starosne kategorije
- WDSF Svetski i kontinentalni kupovi u LA, ST i deset plesova za odrasle
- WDSF Svetski rang turniri: *World Open, International Open i Open*

Kada se pridodaju takmičenja nacionalnih saveza sa prvenstvima i turnirima na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, dobija se zavidan broj turnira i mogućnosti kombinovanja i izlazaka za plesne parove.

Procena i vrednovanje nastupa

Nastup parova se procenjuje od strane sudijskog panela. Broj sudija, koji ocenjuje takmičare, zavisi od nivoa takmičenja i od sudijskog sistema koji se koristi. Metodi procenjivanja su se menjali, dopunjavali, usavršavali tokom godina, s ciljem objektivnijeg sagledavanja i procenjivanja i, na kraju, ocenjivanja nastupa.

Sudijski kriterijumi

Kriterijumi koji se uzimaju u obzir pri ocenjivanju nastupa plesnih parova su mnogobrojni i sudije moraju biti ne samo upoznate sa njima već i sposobne da veoma brzo procene ko ih od parova i u kojoj meri poseduje, što zahteva iskustvo i stručnost.

Svi navedeni kriterijumi (držanje tela, linije tela, pokret, prezentacija, ritmička interpretacija, opšte akcije, rad stopala...) su modaliteti koje sudije koriste za procenu kvaliteta nastupa plesnog para. U zavisnosti od nivoa takmičenja (kvalifikacioni turniri, nacionalna prvenstva, evropska i svetska prvenstva), kao i faze takmičenja (rang, krug), koriste se odgovarajući kriterijumi.

Što je viši nivo takmičenja, a samim tim i kvalitet plesnih parova, koriste

se i sofisticiraniji alati, odnosno kriterijumi kojima se preciznije procenjuje razlika između parova, na osnovu koje se parovi delegiraju za sledeće kolo takmičenja. U početnim kolima (u zavisnosti od broja parova), obično u prvom kolu takmičenja kriterijumi kojima se procenjuje nastup, se odnose na osnovne zahteve i postavke kao što su: pravilno držanje u paru, osnovna tehnička sposobnost, kretanje uz muziku..., a kasnije, u toku takmičenja, ti kriterijumi se odnose na: tačnost, dinamičke kvalitete, karakter plesa, partnerske veštine, ritam u telu...da bi se u polufinalu i finalu procenjivala i umetnička vrednost nastupa.

Sudijski sistemi i njihov razvoj

Sportski ples evoluirao, što podrazumeva da se i sudijski sistem ocenjivanja tokom godina menjao i usavršavao s ciljem što nepristrasnijeg i objektivnijeg određivanja plasmana i pobednika. Od nastanka sportskog plesa 1920. godine pa do danas, takmičarski parovi se ocenjuju na osnovu određenih kriterijuma, koji su se godinama dopunjavali i menjali sa razvojem plesa. Rangiranje takmičara se određuje na osnovu međusobnog upoređivanja plesnih parova ili na osnovu individualne procene kvaliteta nastupa takmičarskog para (u završnim krugovima takmičenja). Problem objektivne procene nastupa je prisutan i predstavlja zadatak koji timovi stručnjaka pri WDSF-u rešavaju, trudeći se da ispoštuju sve aspekte ovog prelepeg, ali kompleksnog sporta.

Vrednovanje poređenjem

Plesni parovi se takmiče po grupama. Partner u plesnom paru nosi takmičarski broj. Tokom kvalifikacionih rundi, ukupan broj parova se smanjuje eliminacijom do finala. Sudije biraju određen broj parova u odnosu na takmičarsko kolo (96, 48, 24, 12 ili 6 parova za finale) koji prelaze u sledeći krug takmičenja. Osnova njihove selekcije je poređenje sa jasno definisanim kriterijumima, na osnovu kojih se parovi upoređuju.

Zaokruživanjem broja određenog plesnog para, sudija smatra da taj plesni par zaslužuje da ide u sledeće kolo. Na kraju svakog kruga (runde) takmičenja, takmičarski parovi koji idu dalje imaju najveći broj prolaza (krstića) dobijenih od plesnih sudija. U finalu (šest parova), sudija ocenjuje parove ocenama od jedan do šest, gde je jedan najbolja, a šest najlošija ocena. Sudija ne može dati dva puta istu ocenu. Broj sudija može biti 5, 7, 9, 11, 13 ... u zavisnosti od vrste takmičenja (nacionalni kvalifikacioni turniri, međunarodni turniri, kupovi, evropska i svetska prvenstva...).

Ovaj sudijski sistem se koristi od nastanka i organizovanja plesa kao sporta, 1920. godine pa do današnjeg dana, na svim takmičenjima. Suštinski je ispravan i transparentan, a podrazumeva i:

- Sudije moraju potpisati Kodeks ponašanja i Standard etike
- Trening i licenciranje sudija
- WDSF sistem slučajnog odabira sudija
- WDSF pregled sudijske procene

Apsolutna skala procene

Sudijski sistem 1.0 i 2.0

Decembra 2009. godine tim stručnjaka WDSF-a je prezentovao novi sudijski sistem 1.0, sistem zasnovan na sudijskom sistemu u umetničkom klizanju (ISU), koji je odobren od strane Olimpijskog komiteta (IOC). Kriterijumi koji su se procenjivali od strane sudijskog panela su: držanje, balans i koordinacija, kretanje uz muziku, kvalitet pokreta, partnerske veštine, koreografije i prezentacija. Finale Azijskih igara 2010. godine je ocenjivano na ovaj način. Uvođenjem apsolutne skale za vrednovanje nastupa najboljih plesnih parova, sudije ne porede parove sa drugim parovima, već ih ocenjuju, svakog ponaosob na skali procene od jedan do deset, gde je jedan najlošija ocena, a deset najbolja.

Od 2013. godine poboljšan sistem 2.0. primenjuje se na grend slem turnirima. Ocenjivanje se vrši za svaku od četiri komponente u svakom plesu. Takmičari u finalu plešu tri solo i dva grupna plesa. Solo plesovi su pojedinačni nastupi plesnih parova, kada sudije imaju priliku da ocenjuju samo jedan par na plesnom podijumu, dok plesanje u grupi podrazumeva da svi finalisti plešu zajedno. Solo plesovi se plešu samo u finalu.

Komponente koje se vrednuju su:

- Tehnički kvaliteti
Odnose se izvođenje plesnih kretnih struktura na najracionalniji način, uz najmanji energetski utrošak, pravilno držanje, pozicije...
- Kretanje uz muziku
Usklađenost pokreta i koraka sa ritmom, akcentovanje, poštovanje muzičke strukture
- Partnerske veštine
Sposobnost međusobne komunikacije i usklađenosti u paru sa fizičkim kontaktom i bez njega
- Koreografija i prezentacija
Izbalansiranost koreografije (jednostavne i teške figure), komunikacija sa publikom, atmosfera, lični stil...

Sudijski sistem 2.1

Sudijski sistem 2.1 predstavlja nadograđen sistem 2.0. Premijera suđenja ovim sistemom od 1/4 finala, pa do finala je bila 2015. godine na grend slem takmičenjima (do 1/4 finala, korišćen je sudijski sistem "poređenjem"). Ocenjivane su iste komponente: tehnika (TK), kretanje uz muziku (KM), partnerske veštine (PV) i koreografija i prezentacija (KP). Koristi se za svetska i evropska prvenstva, grend slemove i svetske kupove. Za ostala takmičenja i dalje se koristi sudijski sistem "poređenjem", kao i za ocenjivanje do 1/4 finala. Takmičari u finalu plešu dva solo i tri grupna plesa, što je objašnjeno kod

sistema suđenja 2.0. Solo plesovi se određuju za godinu dana unapred.

Primena ovog sistema ocenjivanja nastupa takmičara je doprinela:

- Većoj objektivnosti
- Transparentnosti
- Boljem razumevanju za publiku, medije
- Davanjem smernica za sportiste i trenere

Koncept 2.1 sudijskog sistema je baziran na formuli koja izračunava rezultate u zavisnosti od težine svake ocene. Težina ocene zavisi od razlike tj. udaljenosti od medijane.

Konačni rezultati se izračunavaju kao suma rezultata komponenti u svakom plesu. Konačni rezultati rangiraju parove u odnosu na vrednosti njihovih ocena.

Za svaku komponentu tri sudije daju ocenu. Ocene se poređaju po vrednosti. Srednja ocena se zove *Srednja ocena* (Median). Vrednost najbolje i najlošije ocene zavisi od rastojanja u odnosu na srednju ocenu.

Primer: Ocene 9,5 (najbolja, rastojanje 2 od srednje ocene); 7, 5 (srednja ocena); 7, 0 (najlošija ocena, rastojanje 0.5 od srednje).

$$W(\%) = \frac{1}{1 + D^2} \times 100$$

D – rastojanje od srednje ocene; W – vrednost (težina) u odnosu na srednju ocenu; W_1 - vrednost ocene 9.5 je 20 % (0.2); W_3 - vrednost ocene 7.0 je 80%(0.8)

Vrednost ocene komponente se izračunava formulom:

$$C = \frac{C_1 \times W_1 + C_2 + C_3 \times W_3}{1 + W_1 + W_3}$$

Gde je C – vrednost ocene, C_1 – najbolja ocena, C_2 – Mediana, C_3 – najlošija ocena

Za svaki ples se ocenjuju četiri komponente. Svaku komponentu ocenjuju tri sudije. Konačni rezultat je suma vrednosti ocena četiri komponente za određeni nastup (ples). Konačni rezultat jednog takmičarskog kola (runde) je suma vrednosti svih komponenti za sve plesove.

Uticaj subjektivnosti suđenja, koje se ogleda u velikim međusobnim odstupanjima, smanjena je korišćenjem ove formule.

Apsolutna skala

- 10 Izvanredno
- 9 Odlično
- 8 Veoma dobro
- 7 Dobro

- 6 Iznad proseka
- 5 Prosečno
- 4 Nije loše
- 3 Slabo
- 2 Loše
- 1 Veoma slabo

Karakteristike sudijskog sistema 2.1

- četiri komponente
- 12 sudija
- tri sudije za jednu komponentu
- nasumično biranje sudija koje će suditi komponente za svaki ples i svaki plesni par
- sudije ocenjuju samo jednu komponentu po plesu
- sudijski sistem se može primeniti i na ocenjivanje 6-8 parova na plesnom podijumu u isto vreme
- parovi se na ovaj način ocenjuju od 1/4 finala

Ciljevi

- ušteda vremena
- solo i grupni plesovi (interesantno za publiku kroz solo plesove i za parove kroz takmičenje u grupi)
- veća objektivnost i minimiziranje “političkog” uticaja uvođenjem medijane (srednja ocena i odstupanje drugih ocena od nje)

Sudijski sistem 3.0

Nadograđen 2.1 sudijski sistem.

- 12 sudija podeljenih u dve grupe
- šest ocena za svaku komponentu
- u 1/4 i 1/2 finalu, sudije sude po dve komponente (TK + PV) (KM + KP)
- bez promena komponente za sve grupe u toku jednog plesa
- u finalu u grupnim plesovima se sudi kao u 1/4 i 1/2
- u finalu u solo plesovima se sude dve komponente
- mogućnost manuelne obrade rezultata
- mogućnost suđenja sa deset sudija
- glavni sudija ne određuje rang
- mogućnost ocenjivanja na 0,25

ZAKLJUČAK

Radovi koji se bave ocenjivanjem u sportskom plesu i sudijama koje procenjuju nastupe plesnih parova, su više okrenuti istraživanjima po pitanju morala, sudijske etike, dilemi da li je ples – sport ili umetnost. Oni mogu da pomognu u postavljanju jasnijih kriterijuma, kako za parove tako i za sudije, a s druge strane razumevanju sportskog plesa kroz dualizam sporta i umetnosti.

Sudijski sistemi koji podrazumevaju ocenjivanje određenih parametara nastupa plesnog para, bi trebalo objektivnije da procene i daju konačnu ocenu. U sudijskom sistemu gde se parovi ocenjuju poređenjem, veća je verovatnoća moralnog upliva, šta sudija smatra da je ispravno, a nemamo realne pokazatelje kao što su koš, gol i sl. Iako sudije podležu edukaciji, licenciranju, to je ipak subjektivna procena, te su sudijski sistemi sa jasno definisanim parametrima ocenjivanja u startu u prednosti, kada govorimo o objektivnosti. Čak i tu postoji mogućnost političkog uticaja, davanjem neadekvatne ocene za određeni parametar, ali se smanjio uticaj, uvođenjem tehnike za izračunavanje srednje ocene u sistemu 2.1. i kasnije 3.0. Naravno, vreme će pokazati da li i koliko su ovakvi sudijski sistemi opravdani i objektivni.

S druge strane, suđenje treba biti u skladu sa moralom, nepristrasno i nezavisno. Plesni sudija potpisuje pre takmičenja i saglasan je sa Etičkim kodeksom i pravilima ponašanja. Opet stoji i činjenica, da velika većina sudija jesu treneri parova koji nastupaju, te se javlja konflikt interesa. WDSF je propisala da određena takmičenja ne može suditi sudija koji je u poslednja tri meseca trenirao plesni par koji će učestvovati na takmičenju i da ne može suditi ukoliko je držao seminar u zemlji u kojoj se takmičenje organizuje.

Ovo, naravno, važi samo za najvažnija takmičenja, Svetsko, Evropsko...dok za manja takmičenja ovo nije moguće. Organizuju se seminari, na kojima pojedine sudije drže predavanja parovima, koji će plesati na takmičenju koji oni ocenjuju. Sve ovo otvara neka nova pitanja i teme o kojima se može raspravljati i to sve s ciljem što objektivnijeg ocenjivanja nastupa plesnih parova.

LITERATURA

1. Ansonge, C.J., Scheer, J.K. (1988), International bias detected in judging gymnastic competition at the 1984 Olympic games, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 59(2):103-107
2. Bijster, F. (2012), *Changing the name of judge*, <http://wdced.com/2012/07/changing-the-system-of-judging/>, 24. juli 2012.
3. Gasso, B. (2012), *Athletes or artists*, <http://wdced.com/2012/06/from-barry-gasson-athletes-or-artists/> 10. jun 2012.
4. Giorjanni, M. (2012), *Changing the name of judge*, <http://wdced.com/2012/11/changing-the-name-of-judge/>, 24. novembar 2012.

5. Hume, D. (1757/1993). Of the standard of taste. In Andrew Edgar & S. Copley (Eds.), *Selected essays*. Oxford: Oxford University Press.
6. Kant, I. (2005). Critique of Judgement, *Selected essays*. Oxford: Oxford University Press..
7. Montero, B.(2012), Practise makes perfect:The effect of dance training on the aesthetic judge, *Phenomenology and the Cognitive Sciences*, 11(1):59-68
8. Pletnev, L. (2012), *Adjudicators issues*, <http://wdced.com/2012/04/adjudicators-issues-from-leonid-pletnev/27>. april 2012.
9. Pust, S. (2013), *What is art*, <http://wdced.com/2013/04/what-is-art-written-by-sasha-pust/14>. april 2013.
10. Vermeij, R. (2012), *Aesthetic expression*, <http://wdced.com/2012/11/ruud-vermeij-aesthetic-expression/23>. novembar 2012.
11. WDC Education department (2012), *Ballroom dancing art or sport*, <http://wdced.com/2012/02/ballroom-dancing-art-or-sport/> 27. februar 2012.
12. WDC Education department (2016), *The sport character of competitive dancing*,
13. <https://www.worlddancesport.org/About/All>
14. <https://www.worlddancesport.org/WDSF/History>